

ปัญหามาตรการทางกฎหมายในการเปรียบเทียบคดี ตามพระราชบัญญัติศาลการ พ.ศ. 2560¹

สราวุธ บุญทอง²

จากการศึกษาเกี่ยวกับปัญหามาตรการทางกฎหมายในการเปรียบเทียบคดีตามพระราชบัญญัติศาลการ พ.ศ. 2560 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาถึงประวัติความเป็นมา ความหมาย แนวคิด และทฤษฎีหลักเกณฑ์ทางกฎหมายตามพระราชบัญญัติศาลการ พ.ศ. 2560 ประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาพระราชบัญญัติว่าด้วยการขึ้นทูลฎีกา พ.ศ. 2535 และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งทำให้ผู้ศึกษาได้รับความรู้ความเข้าใจว่าการเปรียบเทียบคดีของประเทศไทยเป็นผลมาจากการพัฒนาทางกฎหมายภายในระบบกฎหมายไทยที่เกิดจากการผสมระหว่างแนวคิด ทฤษฎีเกี่ยวกับการลงโทษอาญาของต่างประเทศ กับแนวทางการดำเนินคดีที่มุ่งระงับคดีเล็กน้อยภายในอำนาจหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ฝ่ายปกครอง ซึ่งกฎหมายศาลการในเรื่องการเปรียบเทียบคดีก็ได้รับอิทธิพลของแนวคิด ทฤษฎีดังกล่าวที่ทำให้คดีศาลการระงับโดยผลทางกฎหมาย

กระบวนการยุติธรรมในการดำเนินคดีอาญาตามกฎหมายสารบัญญัติที่กำหนดความรับผิดชอบและบทลงโทษ กฎหมายได้กำหนดให้ฝ่ายปกครองที่มีหน้าที่จัดเก็บภาษีอากรสามารถใช้อำนาจของฝ่ายปกครองนอกเหนือจากให้อำนาจในลักษณะการกระทำการทางปกครอง ได้แก่ การออกกฎ หรือคำสั่งทางปกครองก็ยังมีให้อำนาจในลักษณะพิเศษบางประการที่ให้อำนาจฝ่ายปกครองใช้ดุลพินิจในการเปรียบเทียบคดีเพื่อการฟ้องร้อง หรือให้คดีระงับในชั้นเจ้าพนักงานของหน่วยงานจัดเก็บภาษีอากร โดยถือหลักการตรวจสอบเป็นหน้าที่ของเจ้าพนักงานและศาลที่จะต้องตรวจสอบข้อเท็จจริงและมีอำนาจหน้าที่ค้นหาความจริงให้อำนาจฝ่ายปกครองใช้อำนาจกึ่งตุลาการ (Quasi-Judicial Function) เพื่อยุติการฟ้องคดีในชั้นเจ้าพนักงาน โดยไม่ต้องนำคดีขึ้นสู่การพิจารณาในกระบวนการยุติธรรมปกติโดยศาล ซึ่งในส่วนนี้เป็นการเบี่ยงคดีออกจากกระบวนการยุติธรรม (diversion) เพราะถ้าใช้กระบวนการยุติธรรมทางศาลก็จะต้องใช้ระยะเวลายาวนานกว่าคดีจะถึงที่สุดย่อมไม่ส่งผลดีต่อภาคธุรกิจ การค้า การลงทุนเป็นแน่แท้ ฉะนั้น ระยะเวลาในการสิ้นสุดคดีจึงเท่ากับกฎหมายไม่อำนวยความสะดวกให้เกิดขึ้น จากคำกล่าวที่ว่า “ความยุติธรรมที่ล่าช้า ย่อมหมายถึงความไม่ยุติธรรม” ดังนั้น ความรวดเร็วในการเปรียบเทียบระงับคดี จึงมีส่วนสำคัญในการแก้ปัญหาได้อย่างชัดเจนทันเวลาทันเหตุการณ์ เป็นประโยชน์ต่อความเชื่อมั่นทางธุรกิจ การค้า การลงทุน ที่ถือว่าเวลาเป็นสิ่งสำคัญ

¹ บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระ เรื่อง ปัญหามาตรการทางกฎหมายในการเปรียบเทียบคดีตามพระราชบัญญัติศาลการ พ.ศ. 2560 โดยมีอาจารย์ที่ปรึกษา คือ รองศาสตราจารย์จรล เสงี่ยม และคณะกรรมการสอบคือ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรนิติ เทพสุเมธานนท์ และ รองศาสตราจารย์เรืองยศ แสนภักดี

² นักศึกษาปริญญาโท หลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต (ส่วนกลาง) คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

ภายใต้บทบัญญัติของกฎหมายที่ให้อำนาจรัฐจัดเก็บภาษีอากรที่เป็นการสร้างภาระก้าวล่วงเข้าไปในดินแดนแห่งสิทธิเสรีภาพของราษฎร จึงจำเป็นต้องมีฐานทางกฎหมายรองรับมาตรการดังกล่าวไว้เสมอ เพื่อกำหนดความสัมพันธ์ระหว่างรัฐกับเอกชน พระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 เป็นกฎหมายภาษีอากร ที่มีเจตนารมณ์ที่สำคัญ คือ การให้อำนาจหน่วยงานจัดเก็บอากรศุลกากรแก่สินค้าที่นำเข้า ส่งออก โดยไม่ว่า ผู้ประกอบการนำเข้าหรือผู้ส่งออกจะเต็มใจเสียภาษีอากรนั้นหรือไม่ก็ตาม บทบัญญัติของกฎหมาย ก็มีลักษณะเป็นไปในทางบังคับให้ต้องปฏิบัติตาม โดยกำหนดบทลงโทษทั้งโทษทางแพ่งและโทษทางอาญา โดยถือเป็นวัตถุประสงค์หลักในการบริหารงานทางภาษีอากร ที่มีโทษทางอาญา ซึ่งก็สอดคล้องกับเจตนารมณ์เพื่อลงโทษผู้ไม่ปฏิบัติตามให้เกิดความเกรงกลัว ด้วยการกำหนดโทษทั้งสถานหนักและเบา ตามความผิดที่ผู้นั้นล่วงละเมิดไม่ชำระภาษีอากรหรือกระทำการอันหลีกเลี่ยงอากร ตามที่กฎหมายกำหนดอย่างสาสม ด้วยรัฐมุ่งหมายให้การจัดเก็บภาษีอากรนั้นให้สัมฤทธิ์ผลจากบุคคลที่มีหน้าที่พึงต้องชำระภาษีอากรให้แก่รัฐ นอกจากนี้ ก็เพื่อปราบปรามการกระทำความผิดและปกป้องสังคมจากอันตรายต่าง ๆ ที่อาจมาในรูปแบบต่าง ๆ อาทิเช่น ยาเสพติด วัตถุอันตราย หากมีมาตรการทางกฎหมายในการเปรียบเทียบระดับคดีที่มีความเหมาะสมก็ย่อมช่วยให้สังคมเกิดความปลอดภัยได้ ด้วยลักษณะวิธีการดำเนินการในการเปรียบเทียบคดีที่สามารถดำเนินการได้โดยรวดเร็วของฝ่ายปกครอง ซึ่งเป็นกระบวนการยุติธรรมหนึ่งที่มีความสำคัญ

กระบวนการยุติธรรมในการเปรียบเทียบคดีที่รวดเร็ว ก็จะเป็นประโยชน์และเป็นผลดีต่อภาคเอกชน ในด้านการค้า การลงทุน ที่ไม่มีข้อกีดขวางในด้านความยุติธรรมที่ผู้ประกอบการจะชำระค่าภาษีอากรให้กับรัฐ ได้โดยสะดวกใจ สำหรับภาครัฐก็สามารถจัดเก็บภาษีอากรได้อย่างมีประสิทธิภาพตามเจตนารมณ์ ย่อมมีประโยชน์สุขแก่ประชาชน รวมทั้งการแก้ไข ป้องกัน ปราบปราม ควบคุม โดยผ่านมาตรการทางกฎหมาย ในการเปรียบเทียบคดีตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ดังนั้น ถ้าการจัดเก็บภาษีอากรที่เกิดจากกฎหมายศุลกากรอันเป็นเป้าหมายเดียวกันแล้ว เพื่อนำเงินรายได้จากการจัดเก็บไปจัดสรรงบประมาณ เพื่อพัฒนาประเทศ จะมีเหตุผลอันใดที่จะมาจำกัดอำนาจหน่วยงานจัดเก็บดังกล่าว สร้างความยุ่งยากลำบาก และความล่าช้าให้เกิดขึ้น มาตรการในการเปรียบเทียบคดีนั้นถึงจะเป็นทางเลือกของผู้ถูกกล่าวหาว่ากระทำความผิดทางศุลกากรที่จะให้คดีระดับคดีในชั้นศุลกากรที่ต้องการความรวดเร็ว กระบวนการยุติธรรมในการดำเนินคดีศุลกากรก็ควรที่จะแล้วเสร็จสมบูรณ์ภายในหน่วยงานเอง เพราะถ้ารัฐมีมาตรการทางกฎหมายในการดำเนินคดีศุลกากรที่ด้อยประสิทธิภาพในการดำเนินการใด ๆ ไม่เท่าทันต่อสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป ในปัจจุบัน ก็ย่อมไม่ส่งผลดีต่อประชาชน

จากการศึกษาทำให้ทราบว่ามาตรการทางกฎหมายในการเปรียบเทียบคดีตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ยังไม่ชัดเจน ไม่ครอบคลุมด้วยสาเหตุหลายประการ อีกทั้งยังปรากฏความไม่สะดวกในการบังคับใช้กฎหมายที่ยังไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน และยังมีข้อจำกัดในประเด็นปัญหาต่าง ๆ โดยสรุปได้ดังต่อไปนี้

1) ปัญหาประการแรก คือ ปัญหาเกี่ยวกับผู้มีอำนาจสอบสวนผู้กระทำความผิดคดีศุลกากร เนื่องจากพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 บัญญัติให้อำนาจของพนักงานศุลกากรในเรื่องต่าง ๆ ไว้มากมาย

หลายมาตรา อาทิเช่น การกำหนดให้มีอำนาจเข้าไปค้น แสวงหาพยานหลักฐานต่าง ๆ ที่มีอำนาจจับกุม ผู้กระทำความผิดซึ่งหน้าตามมาตรา 157 การกำหนดให้อำนาจพนักงานตุลาการที่ได้รับมอบอำนาจ มีอำนาจ ในการเปรียบเทียบคดีและงดการฟ้องร้องตามมาตรา 256 และมาตรา 257 ซึ่งในการดำเนินคดีอาญา ทางตุลาการจำเป็นต้องดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงและหลักฐาน เพื่อที่จะทราบรายละเอียดแห่งความผิด ไปตามอำนาจหน้าที่ แต่ก็ยังมีข้อจำกัดในเรื่องการเป็นผู้มีอำนาจสอบสวนในการดำเนินคดีอาญา ทางตุลาการ เนื่องจากพนักงานตุลาการไม่ได้มีฐานะเป็นพนักงานสอบสวนตามประมวลกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญา ในการดำเนินคดี จึงต้องดำเนินการในกระบวนการยุติธรรมตามปกติ กล่าวคือ พนักงาน ตุลาการต้องร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนเพื่อดำเนินคดีทุกครั้งไป อีกทั้งต้องคอยติดตามการสอบสวน และผลคดีจากพนักงานสอบสวนอยู่ตลอดเวลาที่มีการดำเนินคดีทางตุลาการ เป็นเหตุให้เกิดอุปสรรค นานาประการต่อการดำเนินงานด้านตุลาการ ทำให้มีความซ้ำซ้อนในเชิงกระบวนการ ที่กระบวนการ ยุติธรรมสำหรับการดำเนินคดีทางตุลาการไม่สามารถสอบสวนในความผิดทางตุลาการให้แล้วเสร็จ ครบถ้วนในการบังคับการให้เป็นไปตามกฎหมายได้เช่นเดียวกับเจ้าพนักงานตำรวจและพนักงานสอบสวน ฝ่ายปกครองที่สามารถกระทำได้เพียงหน่วยงานเดียว เป็นการไม่สอดคล้องกับหลักสำคัญในเรื่อง การดำเนินคดีอาญาอากรที่มีโทษทางอาญา ที่มีวัตถุประสงค์ในการลงโทษและการดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดทางตุลาการให้เป็นไปด้วยความรวดเร็ว อำนาจความสะดวกให้ผู้ประกอบการนำเข้า การส่งออก ข้าราชการอากรให้แก้รัฐได้โดยเร็ว

2) ปัญหาประการที่สอง คือ ปัญหาเกี่ยวกับอายุความในการเปรียบเทียบคดีอาญาทางตุลาการ เนื่องจากการเปรียบเทียบคดี ตามมาตรา 256 และมาตรา 257 ตามพระราชบัญญัติตุลาการ พ.ศ. 2560 มิได้บัญญัติถึงเรื่องระยะเวลาหรือขั้นตอนการเปรียบเทียบคดีไว้ว่า ถ้าผู้กระทำความผิดยินยอมและอธิบดี เห็นสมควรแล้ว หรือตามที่คณะกรรมการมีมติ จะต้องดำเนินการภายในระยะเวลาเท่าใด ดังนั้น หากล่วงเลย อายุความในการฟ้องคดีในชั้นตุลาการไปแล้ว ผู้มีอำนาจยังไม่อนุมัติ หรือคณะกรรมการยังไม่มิติน งดการฟ้องร้อง คดีขาดอายุความระหว่างดำเนินการเปรียบเทียบคดี ผู้มีอำนาจเปรียบเทียบงดการฟ้องร้อง จะใช้อำนาจเปรียบเทียบประังคดีได้อีกหรือไม่เพียงใดนั้น ดังเช่นในกรณีความผิดฐานสำแดงเท็จ ตามมาตรา 202 แห่งพระราชบัญญัติตุลาการ พ.ศ. 2560 ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่ระวางโทษปรับสถานเดียวไว้ โดยจะมี อายุความในการดำเนินคดีอาญาเพียงหนึ่งปีเท่านั้น ตามหลักการเรื่องอายุความในประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 95 ทำให้เห็นว่า กว่าพนักงานเจ้าหน้าที่จะดำเนินการรวบรวมพยานหลักฐาน เพื่อนำผู้กระทำความผิด มาลงโทษตามกฎหมายตุลาการ คดีดังกล่าวก็อาจขาดอายุความได้ หากผู้ถูกกล่าวหาประสงค์จะระงับคดี โดยการขอทำความตกลง เพื่อระงับคดีในชั้นเจ้าพนักงานจะต้องดำเนินการอย่างไร ซึ่งเป็นปัญหาในทางปฏิบัติ ที่พนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องรับดำเนินการภายในอายุความในการดำเนินคดีอาญาทางตุลาการ

3) ปัญหาประการที่สาม คือ ปัญหาการกระทำความผิดต่อกฎหมายหลายบท เนื่องจาก หลักกฎหมายทั่วไปจะทำการเปรียบเทียบคดี เพื่อที่จะทำให้สิทธินำคดีอาญามาฟ้องเป็นอันระงับได้ จะต้อง เป็นกรณีที่บทหนักสามารถเปรียบเทียบคดีได้และจะต้องเป็นการเปรียบเทียบตามบทหนักนั้น แต่มีปัญหาว่า

หากกฎหมายบทหนึ่งเป็นความผิดฐานหลักเล็งข้อห้าม ตามมาตรา 244 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 บัญญัติให้ “ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” และกฎหมายอีกบทหนึ่งเป็นความผิดตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 มาตรา 70/2 วรรคสี่ ที่บัญญัติว่า “ผู้นำผ่านวัตถุอันตรายที่ 4 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” ซึ่งเป็นกฎหมายที่มีอัตราโทษที่หนักกว่า และไม่สามารถเปรียบเทียบระงับคดี ตามมาตรา 256 และมาตรา 257 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ได้ ทำให้เกณฑ์การเปรียบเทียบของการฟ้องร้องตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ข้อ 7 04 02 01 (43) ข้อ 3 ในความผิดฐานหลักเล็งข้อห้าม หรือข้อจำกัดในการนำเข้า การส่งออก การผ่านแดน หรือการถ่ายลำ ถ้าของกลางเป็นของที่เข้าข่ายเป็นของเสียอันตรายตามอนุสัญญาบาเซล หรือวัตถุอันตรายชนิดที่ 3 หรือชนิดที่ 4 ตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 ที่มีลักษณะเป็นขยะ หรือขยะอิเล็กทรอนิกส์ หรือเศษของที่ใช้แล้วที่ปนเปื้อนวัตถุอันตราย กำหนดให้ “ปรับร้อยละสิบของราคาของไม่น้อยกว่าหนึ่งพันบาท แต่ไม่เกินห้าแสนบาท...” ซึ่งเกณฑ์การเปรียบเทียบของการฟ้องร้องที่กำหนดไว้ดังกล่าว ไม่อาจใช้บังคับได้ สำหรับความผิดฐานหลักเล็งข้อห้าม วัตถุอันตรายชนิดที่ 4 ทำให้ไม่สอดคล้องกับการปกป้องสังคมให้ปลอดภัย อันเป็นเจตนารมณ์ที่สำคัญของพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560

4) ปัญหาประการที่สี่ คือ ปัญหาเกี่ยวกับการตรวจสอบดุลพินิจในการใช้อำนาจเปรียบเทียบคดี เนื่องจากพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ได้ให้อำนาจให้พนักงานศุลกากรในระดับต่าง ๆ มีอำนาจในการสั่งคดี แทนอธิบดีกรมศุลกากรตามเกณฑ์การเปรียบเทียบระงับคดีที่กรมศุลกากรกำหนดไว้ โดยการพิจารณาสั่งคดี หรือสั่งคดีไปก่อน หรือดำเนินคดีไปตามมาตรา 256 และมาตรา 257 แห่งพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ซึ่งในการเปรียบเทียบคดีเป็นการใช้ดุลพินิจตามกฎหมายที่มีเพียงแต่การตรวจสอบกลั่นกรองจากผู้บังคับบัญชา ตามลำดับชั้นเท่านั้น โดยไม่ได้บัญญัติให้มีหน่วยงานหรือองค์กรใดทำหน้าที่ตรวจสอบการใช้ดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการเปรียบเทียบคดี ทำให้เกิดปัญหาในการอำนวยความสะดวกในเบื้องต้นของผู้มีอำนาจสั่งคดี ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจดุลพินิจในการเปรียบเทียบคดีไปจนถึงการดำเนินคดีศุลกากร ที่ไม่อาจนำหลักประกัน ความเป็นธรรมให้กับสังคมได้อย่างสมบูรณ์ หากการใช้อำนาจดุลพินิจของพนักงานเจ้าหน้าที่ในการสั่งคดี ที่ผิดพลาด หรือขาดคุณธรรมย่อมก่อให้เกิดความเสียหายกับรัฐ หรือผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งการเปรียบเทียบคดีที่ปราศจากการตรวจสอบควบคุมการใช้อำนาจดุลพินิจตามอำนาจหน้าที่ดังกล่าวย่อมนำไปสู่การใช้อำนาจดุลพินิจตามอำเภอใจ เลือกปฏิบัติ และการแสวงผลประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่นได้

จากการศึกษาค้นคว้าปัญหาที่เกี่ยวข้องกับมาตรการทางกฎหมายในการเปรียบเทียบคดีตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 โดยคิดหาสาเหตุ และหาวิธีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนยิ่งขึ้น ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะ คือ

1. ในประเด็นปัญหาเกี่ยวกับผู้มีอำนาจสอบสวนผู้กระทำความผิดคดีศุลกากร ผู้ศึกษาขอเสนอแนะให้เพิ่มเติมบทบัญญัติมาตราใหม่ในพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 โดยวางหลักไว้ในพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ดังนี้

“มาตรา เพื่อประโยชน์ของทางราชการในการสอบสวนบรรดาความผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับคดีศุลกากร ให้พนักงานศุลกากรซึ่งได้รับการแต่งตั้งจากอธิบดีมีอำนาจสอบสวน คดีศุลกากร และเป็นพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจชั้นผู้ใหญ่ หรือพนักงานสอบสวน ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา แล้วแต่กรณี โดยต้องมีคุณสมบัติพิเศษอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้

(1) สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าระดับปริญญาตรี ในสาขานิติศาสตร์ และดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าข้าราชการพลเรือน ระดับชำนาญการ หรือเทียบเท่าตามหลักเกณฑ์ที่ อ.ก.พ. กรมศุลกากรกำหนด

(2) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีสาขาใดสาขาหนึ่ง และดำรงตำแหน่งไม่ต่ำกว่าข้าราชการพลเรือน ระดับชำนาญการ โดยรับราชการไม่น้อยกว่าเจ็ดปี ในตำแหน่งนักวิชาการศุลกากร

ในการปฏิบัติหน้าที่เกี่ยวกับการสอบสวนคดีศุลกากรตามวรรคหนึ่ง โดยบุคคลดังกล่าวต้องสำเร็จการฝึกอบรมตามหลักสูตรสอบสวนคดีศุลกากรที่กรมจัดให้มีขึ้นด้วย”

2. ในประเด็นปัญหาเกี่ยวกับอายุความในการเปรียบเทียบคดีศุลกากร ผู้ศึกษาขอเสนอแนะให้เพิ่มเติมบทบัญญัติมาตราใหม่ในพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 โดยวางหลักไว้ในพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 ดังนี้

“มาตรา ภายใต้มาตรา 256 และมาตรา 257 เมื่อผู้ต้องหายินยอมใช้ค่าปรับ หรือได้ทำความตกลง หรือทำทัณฑ์บน หรือให้ประกัน แต่อยู่ระหว่างขั้นตอนพิจารณาของอธิบดีและคณะกรรมการเปรียบเทียบ แล้วแต่กรณี หรือเหตุอื่นใดให้อายุความสะดุดหยุดอยู่ไม่นับในระหว่างนั้น จนกว่าฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งไม่อาจปฏิบัติ ตามหลักเกณฑ์การเปรียบเทียบงดการฟ้องร้องได้”

3. ในประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการกระทำความผิดต่อกฎหมายหลายบท ผู้ศึกษาขอเสนอแนะ คือ

1. แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 มาตรา 244 จากเดิม คือ

“มาตรา 244 ผู้ใดนำของที่ผ่านหรือกำลังผ่านพิธีการศุลกากรเข้ามาในราชอาณาจักร หรือส่งของ ดังกล่าวออกไปนอกราชอาณาจักร หรือนำของเข้าเพื่อการผ่านแดนหรือการถ่ายลำโดยหลีกเลี่ยงข้อจำกัด หรือข้อห้ามอันเกี่ยวกับของนั้น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสิบปี หรือปรับไม่เกินห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และศาลอาจสั่งริบของนั้นก็ได้ ไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่”

แก้ไขโดยการเพิ่มโทษในมาตรา 244 ดังนี้

“มาตรา 244 ผู้ใดนำของที่ผ่านหรือกำลังผ่านพิธีการศุลกากรเข้ามาในราชอาณาจักร หรือส่งของ ดังกล่าวออกไปนอกราชอาณาจักร หรือนำของเข้าเพื่อการผ่านแดนหรือการถ่ายลำโดยหลีกเลี่ยงข้อจำกัด หรือข้อห้ามอันเกี่ยวกับของนั้น ต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หนึ่งปีถึงสิบปี หรือปรับไม่เกินหนึ่งล้านห้าแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ และศาลอาจสั่งริบของนั้นก็ได้ ไม่ว่าจะมีผู้ถูกลงโทษตามคำพิพากษาหรือไม่”

2. แก้ไขเพิ่มเติมหลักเกณฑ์การเปรียบเทียบงดการฟ้องร้องในความผิดเกี่ยวกับฐานความผิด มาตรา 244 ในประมวลระเบียบปฏิบัติศุลกากร พ.ศ. 2560 บทที่ 2 เกณฑ์การเปรียบเทียบงดการฟ้องร้องตามพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ. 2560 จากเดิม คือ

“ข้อ 7 04 02 01 (43) ถ้าของกลางเป็นของที่เข้าข่ายเป็นของเสียอันตรายตามอนุสัญญาบาเซล หรือวัตถุอันตรายชนิดที่ 3 หรือชนิดที่ 4 ตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 ที่มีลักษณะเป็นขยะ หรือขยะอิเล็กทรอนิกส์ หรือเศษของที่ใช้แล้วปนเปื้อนวัตถุอันตราย

เกณฑ์เปรียบเทียบงดการฟ้องร้อง กำหนดให้ปรับร้อยละสิบของราคาของ ไม่น้อยกว่าหนึ่งพันบาทแต่ไม่เกินห้าแสนบาทและให้ยกของกลางให้เป็นของแผ่นดิน หรือส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักร โดยผู้กระทำความผิดเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย”

แก้ไขโดยเพิ่มข้อความในข้อ 7 04 02 01 (43) ฐานความผิดมาตรา 244 ดังนี้

“ข้อ 7 04 02 01 (43) ถ้าของกลางเป็นของที่เข้าข่ายเป็นของเสียอันตรายตามอนุสัญญาบาเซล หรือวัตถุอันตรายชนิดที่ 3 หรือชนิดที่ 4 ตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 ที่มีลักษณะเป็นขยะ หรือขยะอิเล็กทรอนิกส์ หรือเศษของที่ใช้แล้วปนเปื้อนวัตถุอันตราย

เกณฑ์เปรียบเทียบงดการฟ้องร้อง ในฐานความผิดมาตรา 244 ถ้าของกลางเป็นวัตถุอันตรายชนิดที่ 4 ตามพระราชบัญญัติวัตถุอันตราย พ.ศ. 2535 ให้ปรับร้อยละสิบของราคาของ ไม่น้อยกว่าหนึ่งพันบาท แต่ไม่เกินหนึ่งล้านห้าแสนบาท และให้ส่งกลับออกไปนอกราชอาณาจักรโดยทันทีและให้ผู้กระทำความผิดเป็นผู้เสียค่าใช้จ่าย”

4. ในประเด็นปัญหาเกี่ยวกับการตรวจสอบดุลพินิจในการใช้อำนาจเปรียบเทียบคดี ผู้ศึกษา
ขอเสนอแนะให้แก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติศุลกากร พ.ศ.2560 มาตรา 257 วรรคสอง จากเดิม คือ

“มาตรา 257 วรรคสอง คณะกรรมการเปรียบเทียบตามวรรคหนึ่งประกอบด้วยผู้แทนกรมศุลกากร ผู้แทนกระทรวงการคลัง และผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ”

แก้ไขโดยให้เพิ่มตัวแทนจากหน่วยงานที่มีอำนาจตรวจสอบดุลพินิจ คือ สำนักงานสำนักงานอัยการสูงสุดอีกหนึ่งหน่วยหนึ่ง โดยแก้ไขในมาตรา 257 วรรคสอง ดังนี้

“มาตรา 257 วรรคสอง คณะกรรมการเปรียบเทียบตามวรรคหนึ่งประกอบด้วยผู้แทนกรมศุลกากร ผู้แทนกระทรวงการคลัง ผู้แทนสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และผู้แทนสำนักงานอัยการสูงสุด ภายใต้การเปรียบเทียบคดีตามกฎหมายนี้ ให้คณะกรรมการเปรียบเทียบมีอำนาจตรวจสอบการสั่งคดีได้ว่าจะใช้มาตรการทางศาลหรือมาตรการในการเปรียบเทียบคดีผู้ต้องหา”

เอกสารอ้างอิง

- มาโนช รอดสม. ความรู้เกี่ยวกับกฎหมายมูลการและกฎหมายว่าด้วยพิกัดอัตราสุลกการ. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: บริษัท ธนอรุณการพิมพ์ จำกัด, 2564.
- ถวิล โอทอง. “การเปรียบเทียบคดีชั้นเจ้าพนักงาน.” วารสารบัณฑิตศึกษานิติศาสตร์ 14, 2 (เมษายน-มิถุนายน 2564): 244-245.
- ชัยศักดิ์ เจริญศักดิ์. “การดำเนินคดีสุลกการ ศึกษาแนวทางในการกำหนดโทษสำหรับความผิดอาญาสุลกการ,” วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2552.
- นที อยู่สำราญ. “ปัญหาการดำเนินคดีอาญามีอากรที่มีโทษอาญาของหน่วยงานจัดเก็บภาษี.” วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2562.
- ประสิทธิ์ ประวรรณะ. “กฎหมายต้นแบบว่าด้วยการจัดตั้งศาลสุลกการและวิธีพิจารณาคดีสุลกการ.” วิทยานิพนธ์นิติศาสตรดุษฎีบัณฑิต, มหาวิทยาลัยศรีปทุม, 2565.
- สุขุม ทองศิริ. “การเปรียบเทียบคดี : ศึกษาเฉพาะปัญหาเกี่ยวกับเกณฑ์ในการกำหนดความผิดที่อาจเปรียบเทียบได้ตามกฎหมายไทย.” วิทยานิพนธ์นิติศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2545.